SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 202/07-18

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 20. septembra 2007 predbežne prerokoval sťažnosť 1. Ing. M. D., CSc., B., 2. L. D., B., 3. B. D., B., zastúpených advokátkou JUDr. S. K., PhD., Advokátska kancelária, B., vo veci namietaného porušenia základného práva vlastniť majetok podľa čl. 20 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Vlády Slovenskej republiky č. 239 k národnému zoznamu navrhovaných území európskeho významu zo 17. marca 2004 a výnosom Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 3/2004 – 5.1 zo 14. júla 2004, ktorým sa vydáva národný zoznam území európskeho významu a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ing. M. D., CSc., L. D. a B. D. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 19. marca 2007 doručená sťažnosť 1. Ing. M. D., CSc., B., 2. L. D., B., 3. B. D., B. (ďalej len „sťažovateľky“), ktorá bola následne na výzvu ústavného súdu doplnená podaním z 27. apríla 2007 doručeným ústavnému súdu 3. mája 2007, ku ktorému pripojili sťažovateľky splnomocnenie udelené na zastupovanie v konaní pred ústavným súdom

JUDr. S. K., PhD., Advokátska kancelária, B., a podaním z 18. júna 2007 doručeným ústavnému súdu 25. júna 2007 vo veci namietaného porušenia základného práva vlastniť majetok podľa čl. 20 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) uznesením Vlády Slovenskej republiky (ďalej len „vláda“) č. 239 k národnému zoznamu navrhovaných území európskeho významu zo 17. marca 2004 a výnosom Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“) č. 3/2004 – 5.1 zo 14. júla 2004, ktorým sa vydáva národný zoznam území európskeho významu, ktorou sťažovateľky žiadali ústavný súd vydať nález:

„1. Základné právo sťažovateliek vlastniť majetok vyplývajúce z čl. 20 Ústavy týkajúce sa zaradenia pozemkov v kat. úz. K. č. 160, 166/1, 166/2, 166/3, 177/2, 177/3, 200, 201, 202, 203, 219, 220, 224, 240, 241, 242, 243, 251/1, 252, 256, 257, 258, 259, 260, 263, 264, 265, 268, 272, 273, 274, 276, 278, 280, 281, 282, 283, 284, 285, 286, 287, 288/1, 288/2, 288/3, 289, 290, 291, 292, 293/1, 293/2, 293/3, 294, 295, 296, 297, 298, 299, 300, 301/1, 301/2, 302, 303, 304, 305, 307, 308, 309, 312, 314, 315/1, 318, 319, 329, 330, 331, 332, 333, 334, 335, 336, 337, 339, 341, 343/1, 343/2, 346, 347, 348/1, 349 do národného zoznamu území európskeho významu porušené bolo.

2. Uznesenie Vlády SR č. SR č. 239 zo 17.marca 2004 v časti A týkajúce sa pozemkov
- v kat. úz. K. 160, 166/1, 166/2, 166/3, 177/2, 177/3, 200, 201, 202, 203 pod 242 SKUEV 0259
- v kat. úz. K.
219, 220, 224, 240, 241, 242, 243, 251/1, 252, 256, 257, 258, 259, 260, 263, 264, 265, 268, 272, 273, 274, 276, 278, 280, 281, 282, 283, 284, 285, 286, 287, 288/1, 288/2, 288/3, 289, 290, 291, 292, 293/1, 293/2, 293/3, 294, 295, 296, 297, 298, 299, 300, 301/1, 301/2, 302, 303, 304, 305, 307, 308, 309, 312, 314, 315/1, 318, 319, 329, 330, 331, 332, 333, 334, 335, 336, 337, 339, 341, 343/1, 343/2, 346, 347, 348/1, 349 pod 241 SKUEV 0258 sa zrušuje

3. Výnos Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 3/2004-5.1 zo dňa 14. júla 2004, ktorým sa vydáva národný zoznam území európskeho významu bod 70, bod 62 týkajúce sa pozemkov
- v kat. úz. K. č. 160, 166/1, 166/2, 166/3, 177/2, 177/3, 200, 201, 202, 203 SKUEV 0258
v kat. úz. K. č. 219, 220, 224, 240, 241, 242, 243, 251/1, 252, 256, 257, 258, 259, 260, 263, 264, 265, 268, 272, 273, 274, 276, 278, 280, 281, 282, 283, 284, 285, 286, 287, 288/1,

288/2, 288/3, 289, 290, 291, 292, 293/1, 293/2, 293/3, 294, 295, 296, 297, 298, 299, 300, 301/1, 301/2, 302, 303, 304, 305, 307, 308, 309, 312, 314, 315/1, 318, 319, 329, 330, 331, 332, 333, 334, 335, 336, 337, 339, 341, 343/1, 343/2, 346, 347, 348/1, 349 SKUEV 0258 sa zrušuje.“

Sťažovateľky vo svojej sťažnosti uviedli, že uznesením vlády č. 239 k národnému zoznamu navrhovaných území európskeho významu zo 17. marca 2004 vláda schválila národný zoznam navrhovaných území európskeho významu, ktorého súčasťou je aj SKUEV 0258 T. a SKUEV 0259 S. Tým podľa tvrdenia sťažovateliek došlo k zásahu do ich základného práva na vlastníctvo garantovaného čl. 20 ústavy, pretože bez ich vedomia sa parcely v ich vlastníctve, resp. spoluvlastníctve v k. ú. K. dostali do SKUEV S., a to parcely 160, 166/1, 166/2, 166/3, 177/2, 177/3, 200, 201, 202, 203 a do SKUEV T. parcely 219, 220, 224, 240, 241, 242, 243, 251/1, 252, 256, 257, 258, 259, 260, 263, 264, 265, 268, 272, 273, 274, 276, 278, 280, 281, 282, 283, 284, 285, 286, 287, 288/1, 288/2, 288/3, 289, 290, 291, 292, 293/1, 293/2, 293/3, 294, 295, 296, 297, 298, 299, 300, 301/1, 301/2, 302, 303, 304, 305, 307, 308, 309, 312, 314, 315/1, 318, 319, 329, 330, 331, 332, 333, 334, 335, 336, 337, 339, 341, 343/1, 343/2, 346, 347, 348/1, 349. Ministerstvo napriek zákonnej povinnosti vyplývajúcej z § 27 ods. 3 zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 543/2002 Z. z.“) s nimi neprerokovalo zaradenie navrhovaného územia do národného zoznamu. Zaradením týchto pozemkov vo vlastníctve, resp. spoluvlastníctve sťažovateliek v celkovej výmere cca 330 ha lesného pôdneho fondu (ďalej len „LPF“) a poľnohospodárskeho pôdneho fondu (ďalej len „PPF“) do SKUEV bola obmedzená ich možnosť užívať vlastníctvo. Sťažovateľky ďalej uviedli, že tieto svoje pozemky plánovali využiť na činnosti spojené s obhospodarovaním LPF a PPF v nadväznosti na lesohospodársky plán, a to aj na agroturistiku, sociálne služby, zdroje drevnej hmoty boli pripravené spracovať tak, aby bola využitá aj biomasa na výrobu elektrickej energie pre potreby výroby reziva, nakúpili na tento účel lesnú a poľnohospodársku techniku, uzatvorením zámenných zmlúv sceľovali pozemky tak, aby bolo možné maximálne a účelné využitie ich majetku. V tejto situácii sa koncom roka 2006 dozvedeli, že cca 95% ich majetku je začlenených v národnom zozname navrhovaných území európskeho významu. Podľa vedomostí sťažovateliek ide pritom o bežné územie,

ktoré nie je z hľadiska biotopov ničím mimoriadne. Obvodný úrad životného prostredia B. prípisom č. 07/00160-BS-Fap z 19. februára 2007 ich upozornil, že akýkoľvek zásah, aj bežné obhospodarovanie podľa lesohospodárskeho plánu, je zásahom do biotopov. V doplnení sťažnosti ďalej uviedli, že nemajú prístup k informáciám, dokumentácii a vedeckému projektu, ktoré boli podkladom pre zaradenie označených pozemkov do národného zoznamu a zdôraznili, že majú pochybnosti o nutnosti zaradenia ich pozemkov do národného zoznamu. Poukázali ďalej na to, že vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu, vlastníctvo zaväzuje a nemožno ho zneužiť na ujmu práv iných, ako aj na to, že zákonné obmedzenia vlastníckych práv musia platiť rovnako pre všetky prípady, čo v danom prípade nebolo splnené, keďže niektoré porovnateľné pozemky iných vlastníkov susediace s pozemkami sťažovateliek bez rozumného dôvodu už do zoznamu zaradené neboli. Navyše akékoľvek nútené obmedzenie vlastníckeho práva je možné iba v nevyhnutnej miere a vo verejnom záujme, na základe zákona a za primeranú náhradu.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na prerokovanie ktorých nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom tohto orgánu a základným právom, ktorého porušenie sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takúto možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 50/05 a IV. ÚS 288/05).

Podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde sťažnosť možno podať v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť.

Podľa § 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 1/1993 Z. z. o Zbierke zákonov Slovenskej republiky (ďalej len „zákon o zbierke“) sa uverejnením v Zbierke zákonov Slovenskej republiky (ďalej len „Zbierka zákonov“) vyhlasujú okrem iných aktov aj výnosy a opatrenia ministerstiev.

Podľa § 4 ods. 2 zákona o zbierke sa všeobecne záväzné právne predpisy ministerstiev označované ako „výnos“ vyhlasujú v Zbierke zákonov uverejnením oznámenia o ich vydaní, ak osobitný zákon neustanoví, že sa vyhlasujú uverejnením ich úplného znenia.

Výnos ministerstva č. 3/2004 – 5.1 zo 14. júla 2004, ktorým sa vydáva národný zoznam území európskeho významu, bol uverejnený v Zbierke zákonov pod č. 450/2004 Z. z. v čiastke 192 ročníka 2004 uverejnenej 31. júla 2004 na str. 4137, účinnosť nadobudol 1. augusta 2004 a v plnom znení bol uverejnený v čiastke 3/2004 Vestníka ministerstva.

Podľa § 2 zákona o zbierke zákonov Slovenskej republiky o všetkom, čo bolo v Zbierke zákonov uverejnené, platí domnienka, že dňom uverejnenia sa stalo známym každému, koho sa to týka; domnienka o znalosti vyhlásených všeobecne záväzných právnych predpisov je nevyvrátiteľná.

Z uvedeného vyplýva, že sťažovateľky sa mohli dozvedieť o obsahu výnosu ministerstva č. 3/2004 – 5.1 zo 14. júla 2004, ktorým sa vydáva národný zoznam území európskeho významu ešte 31. júla 2004. Lehota pre podanie ústavnej sťažnosti vo vzťahu k tomuto výnosu preto sťažovateľkám uplynula 30. septembra 2004. Ak sťažnosť podali ústavnému súdu až 19. marca 2007, urobili tak po uplynutí dvojmesačnej lehoty, a ústavný súd preto sťažnosť v časti smerujúcej proti výnosu ministerstva č. 3/2004 – 5.1 zo 14. júla 2004, ktorým sa vydáva národný zoznam území európskeho významu, odmietol ako podanú oneskorene.

Podľa § 27 ods. 3 zákona č. 543/2002 Z. z. ministerstvo prerokuje s vlastníkmi (správcami, nájomcami) pozemkov dotknutých zamýšľanou ochranou zaradenie navrhovaného územia európskeho významu do národného zoznamu; súčasťou prerokovania je najmä odôvodnenie zaradenia lokality do národného zoznamu, vymedzenie činností, na výkon ktorých je potrebný súhlas orgánu ochrany prírody alebo výkon ktorých je zakázaný podľa tohto zákona, a spôsob náhrady za obmedzenie bežného obhospodarovania.

Podľa § 27 ods. 4 zákona č. 543/2002 Z. z. národný zoznam prerokúva vláda, ktorá ho po odsúhlasení zasiela Európskej komisii na schválenie.

Podľa § 27 ods. 5 zákona č. 543/2002 Z. z. národný zoznam, ktorý obsahuje názov lokality navrhovaného územia európskeho významu, katastrálne územie, v ktorom sa

lokalita nachádza, výmeru lokality, stupeň územnej ochrany navrhovaného územia európskeho významu (...) a odôvodnenie návrhu ochrany, sa po jeho odsúhlasení vládou ustanoví všeobecne záväzným právnym predpisom, ktorý vydá ministerstvo.

Sťažovateľky namietajú porušenie svojich základných práv v súvislosti s nesplnením povinnosti ustanovenej v § 27 ods. 3 zákona č. 543/2002 Z. z. a v tejto súvislosti žiadajú vysloviť porušenie ich základného práva vlastniť majetok podľa čl. 20 ústavy uznesením vlády č. 239 k národnému zoznamu navrhovaných území európskeho významu zo 17. marca 2004.

Uznesenie vlády č. 239 k národnému zoznamu navrhovaných území európskeho významu zo 17. marca 2004 prijala vláda na základe § 27 ods. 4 zákona č. 543/2002 Z. z.

Uznesenie vlády je aktom riadenia v zásade bez externých účinkov, nemuselo mať za následok porušenie namietaného práva sťažovateliek, a preto je táto časť sťažnosti zjavne neopodstatnená.

Navyše, ak si ministerstvo nesplnilo povinnosť podľa § 27 ods. 3 zákona č. 543/2002 Z. z. a sťažovateľky spájajú s nesplnením tejto povinnosti porušenie ich vlastníckeho práva označeným uznesením vlády a výnosom ministerstva, nemôžu za porušovateľa svojho základného práva označiť iný orgán štátnej moci ako ten, ktorý si nesplnil svoju zákonom ustanovenú povinnosť.

Čo sa týka namietaného výnosu, ide o všeobecne záväzný právny predpis publikovaný v Zbierke zákonov. V konaní o sťažnosti ústavný súd však nerozhoduje o porušovaní základných práv sťažovateliek právnymi predpismi, a preto je aj táto časť sťažnosti zjavne neopodstatnená.

Ak sťažovateľky považujú za základ porušenia svojich základných práv nesplnenie zákonom ustanovenej povinnosti ministerstva, mali ochranu svojho základného práva uplatniť proti tomuto orgánu; ak by v sústave všeobecných súdov nebol súd, v právomoci

ktorého je poskytnutie ochrany vlastníckemu právu, mali sa obrátiť so sťažnosťou na ústavný súd, ale v lehote ustanovenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde (sťažovateľky sa najneskôr o nesplnení povinnosti ministerstva dozvedeli v deň uverejnenia výnosu v Zbierke zákonov).

Z uvedených dôvodov rozhodol ústavný súd tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 20. septembra 2007